

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено на засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 2 від 31.08.2022 р.)

Завідувач кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій,
професор Мар'ян ЖИТАРІЮК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ КОМУНІКАЦІЇ»,

що викладається в межах ОПП «Журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – **журналістика**

Львів – 2022

СИЛАБУС КУРСУ
«Теорія комунікації»
2022-2023 навчального року

Назва курсу	«Теорія комунікації»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Квасниця Ольга Юріївна, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації. Балда Тарас Романович, асистент кафедри зарубіжної преси та інформації. Мельник Андрій Петрович, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації.
Контактна інформація викладачів	olha.kvasnytsia@lnu.edu , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 305 Taras.Balda@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/balda-t-r Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 304 Andriy.Melnyk@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/melnyk-a-p Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 306
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять та відповідно до графіка чергування на кафедрі. Також можливі онлайн консультації через Zoom, E-mail та інші ресурси. Час онлайн консультацій можна також узгодити, написавши на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/Sylabus-Kvasnytsia-O-TEORIA-KOMUNIKATSIJI
Інформація про курс	Дисципліна «Теорія комунікації» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 - Журналістика для освітньої програми «Журналістика», яка викладається у другому семестрі в обсязі 3,5 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс концептуально осмислює феномен комунікації в системі ЗМК, зокрема розкриває сутність масово комунікаційного процесу, закони і механізми його функціонування, теорії та моделі за допомогою яких можна описати та аналізувати комунікацію як процес, а також дозволяє набути необхідних вмінь і навиків для професійної комунікації з цільовою аудиторією.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – дати комплексне уявлення про феномен комунікації в системі ЗМК. Запропонований курс покликаний виробити у майбутніх журналістів системне знання у сфері інформаційних і комунікаційних явищ. Цілі курсу - навчити студентів розуміти феномен комунікації, теорії та моделі комунікації, дати засади комунікативних стратегій, методи

	вивчення масової комунікації, ефектів масової комунікації, сформувати у них вміння застосовувати набуті знання у журналістській практиці.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Ортега-і-Гасет Х. Бунт мас. – К., 1993. 3. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008. 4. Різун В. Маси: Тексти лекцій. – К., 2003. 5. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація. – К., 2012. 6. Житарюк М. Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація): навч.-метод.посібник / М. Житарюк. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. - 244 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовканич С. Інформація. Інтелект. Нація. – Львів, 1999. 2. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура. – Черкаси, 2006. 3. Капусцінський Р. Автопортрет Репортера / Пер. з польської <u>Б.Матіяш</u>. — К.: Темпора, 2011. — 134 с. 4. Онуфрив С., Квасниця О. Соціальний психолог Олег Покальчук: «Перше чого треба навчитися – це називати речі своїми іменами» / Режим електроню доступу. - http://universum.lviv.ua/previous-site/journal/2015/3/pokal.htm <p style="text-align: center;">ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://stv.detector.media
Тривалість та обсяг курсу	Очна форма: 3,5 кредити, загальний обсяг 105 год. 64 год. – аудиторні. З них: 32 год. лекційних занять, 32 практичних, 41 год. – самостійної роботи. Заочна форма: 3,5 кредити, загальний обсяг 105 год. 20 год. – аудиторні. З них: 18 год. лекційних занять, 2 практичних, 87 год. – самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде знати: <ul style="list-style-type: none"> ● категоріальний апарат ● види та типи комунікації ● теорії та моделі масової комунікації ● функції комунікації ● ефекти масової комунікації вміти: <ul style="list-style-type: none"> ● вільно оперувати термінологією, що стосується питань комунікації ● визначити учасників комунікаційного дії ● аналізувати мотиви, структуру, мету комунікативного явища ● осмислити явища масової комунікації ● комунікувати з цільовою аудиторією
Ключові слова	Комунікація, інформація, контекст, код, повідомлення, текст, адресант, адресат, модель, комунікативний акт, комунікативний процес, суспільна свідомість, масова поведінка, масові настрої, маніпуляція, маса.
Формат курсу	Очний Заочний
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ.
Підсумковий контроль, форма	Залік.
Пререквізити	Відповідно до структурно-логічної схеми ОПП. Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з журналістикознавчих дисциплін, зокрема, з циклу професійної та практичної підготовки, прочитаних у попередніх семестрах, достатніх для сприйняття категоріального і предметного апарату.

Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, майстер-класи українських комунікаціоністів, дискусії.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною системою. З них: 80 б – за відповіді на практичних заняттях (максимум 5 балів за заняття), 20 б – за письмову роботу.</p> <p>Письмова робота: Очікується, що студенти підготують аналіз комунікативної моделі / стратегії з цільовою аудиторією українського ЗМК і презентуватимуть як підсумок.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, списування становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Про неможливість відвідати заняття студенти мають повідомляти викладача особисто або через старост груп. У будь-якому разі вони зобов'язані дотримуватися усіх термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надасть лише в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти також заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає у переліку рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються усі бали, набрані упродовж семестру на практичних заняттях (поточне опитування та бали за письмові роботи).</p> <p>При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	ІНДЗ – підготовка та публічна презентація індивідуального (за бажання здобувачів – командного) медіапроєкту. На основі опрацювання рекомендованої літератури студенти мають підготувати аналіз комунікативної моделі / стратегії з цільовою аудиторією українського ЗМК.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ
«Теорія комунікації»

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма заняття	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін вико- нання

Змістовий модуль 1.
Комунікація як феномен

1 Тиж день	Вступ. Огляд предметно-фахового апарату, літератури, формулювання завдань курсу.	Очна Лекція (2 год) Практичне (2 год) Заочна Лекція (1 год) Практичне (0,2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Ортега-і-Гасет Х. Бунт мас. – К., 1993. 3. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008. 4. Різун В. Маси: Тексти лекцій. – К., 2003. 5. Вовканич С. Інформація. Інтелект. Нація. – Львів, 1999. 6. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура. – Черкаси, 2006. 	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу (2 год. самостійної роботи)/ (7 год. самостійної роботи – заочна форма).	1 Тиж день
2-3 Тиж день	Поняття комунікації та масової комунікації Теорія масової комунікації як наукова дисципліна. Складові масової комунікації. Поняття «комунікація». Види комунікації (вертикальна/горизонтальна тощо). Типи комунікації (інтерперсональна, міжособистісна, групова і масова). Ієрархічна і демократична типи комунікації. Міждержавна і міжкультурна комунікація. Спілкування і комунікація. Комунікація як трансмісія. Комунікація як розуміння інших. Комунікація як вплив за допомогою знаків і символів.	Очна Лекція 4 год Практичне 4 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008. 	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу (6 год. самостійної роботи)/ (7 год. самостійної роботи – заочна форма).	2 тижні

4-5 Тиж день	Мотиви комунікації Комунікативна функція як базова потреба людини і соціуму. Сенси комунікації. Комунікація і код. Мотиви комунікації. Традиційний, функціонально-рольовий і особистісний типи спілкування.	Очна Лекція 4 год Практичне 4 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008. 3. Онуфрив С., Квасниця О. Соціальний психолог Олег Покальчук: «Перше чого треба навчитися – це називати речі своїми іменами» / Режим електроню доступу. - http://universum.lviv.ua/previous-site/journal/2015/3/pokal.htm 4. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура. – Черкаси, 2006. 	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу (6 год. самостійної роботи)/ (10 год. самостійної роботи – заочна форма).	2 тижні
6 -7 Тиж день	Функції комунікації. (4 год.) Синхронізація життя соціуму у часі і просторі. Функція соціалізації. Антропологічний, соціальний, психологічний, ідеальний сенси комунікації. Функція нагромадження, збереження та передачі інформації. Культурологічна функція. Функція соціального контролю та захисту. Функція проективної розрядки. Інтегративна функція. Аксиологічна функція. Дидактична функція. Світоглядна функція. Функції масової комунікації.	Очна Лекція 4 год Практичне 4 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008. 3. Капусцінський Р. Автопортрет Репортера / Пер. з польської <u>Б.Матіяш</u>. — К.: Темпора, 2011. — 134 с. 	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу. (5 год. самостійної роботи)/ (10 год. самостійної роботи – заочна форма).	2 тижні

8-9 тижень день	<p>Масова комунікація та її складові (6 год.)</p> <p>Комунікант та аудиторія. Комунікативне повідомлення. Особливості комунікації під час війни. Роль і місце категорії мас у системі масової комунікації. Поняття «маса» та «масовий». Теорія мас Г. Лебона. Концепція мас Х. Ортега-і-Гасета. Ознаки та види «маси» як цільової аудиторії. Сугестія як форма маніпуляції. Масові настрої. Суспільна думка. Масова свідомість. Масова поведінка. Пропаганда та маніпуляція – спільне та відмінне. Механізми маніпуляції та способи їх розпізнавання та уникнення. Форми захисту від маніпуляції.</p>	<p>Очна Лекція 4 год</p> <p>Практичне 4 год</p> <p>Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Ортега-і-Гасет Х. Бунт мас. – К., 1993. 3. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008. 4. Онуфрив С., Квасниця О. Соціальний психолог Олег Покальчук: «Перше чого треба навчитися – це називати речі своїми іменами» / Режим електроню доступу. - http://universum.lviv.ua/previous-site/journal/2015/3/pokal.htm 	<p>Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу. (5 год. самостійної роботи)/ (10 год. самостійної роботи – заочна форма).</p>	2 тижні
Змістовий модуль 2. Теорії та моделі масової комунікації					

10-11 тижень	Теорії масової комунікації Теорія стереотипів. Теорія когнітивного дисонансу. Теорія спіралі мовчання Е. Ноель-Нойман. Теорія «порядку дня» М. МакКомбса та Д. Шоу. Теорія Г. М. МакЛюена. Інформаційна теорія. Франкфуртська школа. Теорія Н. Лумана. Мас-медіа в концепції П. Бурдьє.	Очна Лекція 4 год Практичне 4 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,4 год)	1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 2. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008.	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу (7 год. самостійної роботи)/ (10 год. самостійної роботи – заочна форма).	2 тижні
12-13 тижень	Моделі масової комунікації Модель комунікації Р. Якобсона. Модель комунікації Ю. Лотмана. Модель комунікації С. Вовканича (ДІМ нації – концепція духовно-інформаційної мобільності нації). Модель Г. Лассуела. Модель У. Шрамма. Модель комунікації К. Шеннона. Соціально-культурологічна модель А. Тудора. Модель Т. Гобана-Класа	Очна Лекція 4 год Практичне 4 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)	1. Вовканич С. Інформація. Інтелект. Нація. – Львів, 1999. 2. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008. 3. Різун В. Теорія масової комунікації. – К. 2008.	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу (5 год. самостійної роботи).	2 тижні
14-15	Ефекти масової комунікації	Очна Лекція 4 год	1. Квіт С. Масові комунікації. – К., 2008.	Опрацювати лекційний	2 тижні

тиж день	Вплив мас-медіа на аудиторію. Ефект як наслідок процесу комунікації. Ефекти трансляції медіа-інформації («реальності», «стадності», «бумеранга», «відчуження». «тасування карт», «аксіоматичних доказів», «запізнілої реакції»). Теорія магічної кулі. Теорія шприца. Теорія культивуації Дж. Гербнера. Концепція К. Ховленда щодо ефектів масової комунікації. Концепція В. Шульца («стимул-реакція», «нові орієнтації»). Концепція медіа-ефектів У. МакГуайра. Теорія парасоціальної взаємодії Д, Хортон і Р. Воля.	Практичне 4 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)	2. Різун В. Теорія масової комунікації. – К., 2008.	матеріал і рекомендовану літературу. (3 год. самостійної роботи)/ (10 год. самостійної роботи – заочна форма).	
16 тиж день	Міжкультурна комунікація Теорія мовленнєвої акомодатії Х. Гейсла. Теорія «обличчя» в переговорах С. Тунг-Туми. Теорія мовленнєвих кодів Дж. Філіпсена.	Очна Лекція 2 год Практичне 2 год Заочна Лекція (2 год) Практичне (0,2 год)	1. Манакін В. Мова і міжкультурна комунікація. – К., 2012.	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу. (2 год. самостійної роботи)/ (10 год. самостійної роботи – заочна форма).	1 тижде нь

Підготувала доцент О. Ю. Квасниця

